

“Aturar-se i mirar”

*Hi ha alguna cosa més senzilla, per descobrir
i deixar-nos captivar per la natura
del nostre entorn quotidià, que aturar-nos i mirar?*

TEXT: Maria Riera Busquets, FOTOGRAFIES: Pepi Franquesa i Marina Martí

A turar-se i mirar és una activitat d'observació i valoració del nostre patrimoni natural més proper. Des de fa uns quants anys fem aquesta activitat cada curs amb la col·laboració de l'escola pública de Torroella de Montgrí, l'Escola Guillem de Montgrí.

L'objectiu és que la mainada valori i respecti el nostre entorn natural, partint del que els és més proper: des de la natura que poden veure al mig del poble, a la que es troben quan deixen enrere les primeres cases, a les vores dels camins, als marges, als recs.

L'activitat es realitza durant el cicle mitjà de primària. A la primavera es fa amb els alumnes de 3r i a la tardor amb els de 4t. L'edat dels alumnes és d'entre 9 i 10 anys.

A la primavera, amb els nens i nenes de 3r, parlem sobretot del que podem veure si ens aturem i mirem. Hi ha molta diferència entre el que podem percebre si passem per un lloc de manera ràpida, en cotxe, en bicicleta o corrent, i el que podem veure si caminem. Però realment ens sorprendrem del que podem veure si ens aturem i mirem amb una mica d'atenció. Aleshores podem descobrir que a la vora d'un camí, al marge d'un rec hi ha tot un món on hi viuen una gran diversitat d'éssers vius.

Sortim de l'escola i anem fins on s'acaben les cases i comencen els camps, els marges i els camins. Allà cada alumne/a busca alguna cosa que li cridi l'atenció: una flor, un insecte... ho dibuixa i respon algunes senzilles preguntes que trobarà a la fitxa on farà el dibuix.

Per traslladar la imatge al paper, cal mirar amb atenció els diferents detalls del que es vol dibuixar, d'aquesta manera s'aconsegueix que l'alumne/a es concentri en el procés d'observació.

A la tardor, amb els alumnes de 4t, també sortim a aquests espais propers. En aquest cas l'objectiu no és que es fixin en un element concret, sinó que valorin la diversitat que hi podem trobar, que normalment ens passa desapercebuda. A partir d'això poden veure que aquesta natura propera també té valor

L'objectiu no és que es fixin en un element concret, sinó que valorin la diversitat que hi podem trobar, que normalment ens passa desapercebuda.

i entendre la importància de respectar-la i conservar-la.

Es formen grups de dos o de tres. Cada grup busca un tema diferent. Per exemple, alguns grups es centren en la flora. D'aquests, un grup busca les plantes que tenen punxes, un altre les plantes que a la tardor tenen flors i un altre grup busca plantes que, encara que en aquesta època estiguin seques, ara estan granades i les seves llavors poden servir d'aliment a molts petits animals durant l'hivern.

Altres grups miren la fauna, alguns busquen específicament insectes, o altres petits animals com cargols, aranyes o ocells. També hi ha un altre grup que es concentra a buscar els rastres que deixen els animals, ja que, tot i que no és probable que els veiem, en aquests llocs també hi viuen des de petits mamífers, com musaranyes i ratolins de camp, fins a senglars, guilles i teixons, tot passant per una gran varietat de fauna com conills, eriçons, serps i llangardaixos, que són ben esquerps, i la millor manera de detectar-los és gràcies als senyals que ens deixen.

Després d'explorar aquest entorn i anotar el que han trobat, tots els grups posen en comú les seves troballes. Al fer un treball per grups, i com que cada grup "s'especialitza" en una cosa diferent, es recull molt més informació de la que s'obtindria si es fes de manera individual, i al posar-ho en

Fotografia: Pepi Franquesa

"Aturar-se i mirar" està adreçada a la biodiversitat en sentit ampli, cal remarcar la importància de la flora com a via d'entrada a l'estima de la natura.

comú fa que tota aquesta informació formi part d'un sol treball en el que tots han participat.

Tot i que aquesta activitat de "Aturar-se i mirar" està adreçada a la biodiversitat en sentit ampli, cal remarcar la importància de la flora com a via d'entrada a l'estima de la natura. Entre altres coses, perquè la tenim a l'abast. Normalment és el primer que veiem quan estem en un entorn natural, no s'escapa i ens hi podem apropar tant com vulguem. A més, fàcilment podem trobar una gran varietat d'espècies en un mateix lloc i per poc que ens hi fixem ens adonarem que moltes de les plantes més comunes poden ser espectaculars. Si volem, podrem gaudir de tots els detalls des de la més petita de les flors fins a tot el conjunt de flora que podem apreciar en un paisatge.

Un dels avantatges d'aquesta activitat es que és molt adaptable. Es pot fer per diferents edats. Segons l'objectiu que es tingui es pot fer una vegada a l'any, a cada estació o en entorns diferents. Es pot pretendre explorar la diversitat o focalitzar en coses concretes, plantes, insectes, animals.

Per altra banda és econòmic, ja que té un cost mínim, tan sols les fitxes. I és fàcil d'organitzar, al fer-se en un lloc proper no cal cap mitjà de transport per desplaçar-nos. Això té l'avantatge que, tot i ser una activitat a l'aire lliure, en cas de mal temps es pot canviar fàcilment per un altre dia sense que comporti gaires complicacions.

Sovint, quan pensem en entorns naturals, pensem en espais protegits, parcs naturals, muntanyes, boscos... Però l'entorn de les zones urbanes, on s'acaben les cases i comencen els camps, també són entorns naturals, tot i que humanitzats. Són entorns força freqüentats, de vegades prou degradats i en general bastant menystinguts.

Però aquests mateixos espais, amb un cost i una gestió mínims, podrien ser magnífics. I guanyaríem, entre altres coses, en paisatge i en qualitat de vida.

Maria Riera Busquets. Interessada en temes de medi ambient, he participat des de fa anys, de manera voluntària, en activitats relacionades en la seva conservació.

Fotografia: Marina Martí

